

Hoofdlijnenverslag van de internetconsultatie

Wijzigingsregeling Regeling ammoniak en veehouderij en Regeling geurhinder en veehouderij

(Internetconsultatie van 20 januari tot en met 17 februari 2022)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een wijziging voor van bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) en bijlage 1 van de Regeling geurhinder en Veehouderij (Rgv). Met deze wijziging wil het ministerie de regelingen in overeenstemming brengen met de meest recente informatie over emissiefactoren van emissiereducerende huisvestingssystemen voor de veehouderij.

Het doel van de wijziging is om de emissiefactoren te baseren op de meest recente wetenschappelijke inzichten. Daarnaast heeft de wijziging tot doel dat nieuwe stalsystemen zo snel mogelijk kunnen worden toegepast en dat systeembeschrijvingen in overeenstemming zijn met de optimale werking van systemen en technieken in de praktijk.

Verwachte effecten van de regeling

- Door het vaststellen van de emissiefactor voor drie nieuwe huisvestingssystemen hebben veehouders meer mogelijkheden om emissiereducerende technieken toe te passen.
- Twee voorlopige emissiefactoren worden ingetrokken, en enkele emissiefactoren worden verhoogd. Voor veehouders die reeds een bijbehorend systeem of techniek hebben toegepast, wijzigt er niets, de eerder vastgestelde emissiefactor blijft gelden.
- Wanneer de voorlopige emissiefactor wordt ingetrokken of verhoogd geldt voor reeds toegepaste systemen en technieken dat de eerder vastgestelde emissiefactor blijft gelden.
- Wanneer een (reeds vastgestelde) emissiefactor wordt verhoogd blijft de eerder vastgestelde emissiefactor gelden voor reeds toegepaste systemen en technieken wanneer hiermee intern is gesaldeerd. Voor één diercategorie geldt dat door verhoging van de emissiefactor niet langer aan de maximale emissiegrenswaarde wordt voldaan. Voor deze diercategorie is bepaald dat de eerder vastgestelde emissiefactor in alle gevallen blijft gelden voor reeds toegepaste systemen en technieken.
- Voor fabrikanten van de huisvestingssystemen of techniek waarvoor de (voorlopige) emissiefactor wordt ingetrokken of verhoogd, geldt dat er minder of geen mogelijkheden meer zullen zijn om deze systemen of deze techniek te verkopen.
- Voor omwonenden en het milieu zorgt de wijziging dat in de toekomst geen systemen kunnen worden toegepast waarvan de emissiereducerende werking in de praktijk lager is dan berekend.
- Voor gemeenten en provincies heeft de wijziging tot gevolg dat kan worden voorkomen dat er situaties zijn waarbij de ammoniakemissie vanuit de stallen is onderschat.

De internetconsultatie

Er kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Het gaat met name om gevolgen die niet in de toelichting op de wijziging zijn genoemd of naar mening van de belanghebbende onvoldoende zijn meegewogen.

De reacties

Er zijn in totaal 9 reacties ingediend, hiervan zijn er 6 openbaar. Indieners zijn:

- Brancheverenigingen en veehouders (88 % van de reacties);
- Milieuorganisaties (12 % van de reacties).

1. Algemeen beeld van de reacties

De belangrijkste opmerkingen betreffen met name de volgende thema's:

- **RAV code systematiek:** De RAV code systematiek wordt bekritiseerd op effectiviteit;
- **Stalsystemen:** Het aantal stalsystemen wordt als te groot beschouwd, en de eisen als te ingewikkeld. Er worden tevens suggesties gedaan voor alternatieve stalsystemen.

2. Hoofdpijnen van de inhoudelijke reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst met behulp van citaten uit individuele reacties ter inkleuring. Deze reacties geven uitsluitend de mening van de indieners weer.

RAV code systematiek

- Vooralsnog wordt er geen onderscheid gemaakt in de RAV codes voor gangbare melkveehouderij en biologische melkveehouderij.
- De RAV code systematiek kan niet toegepast worden bij nieuwbouw van vleeskalveren. Bij vleeskalveren is het enige systeem dat toegepast kan worden luchtwassers.
- E 3.9 zou gelijk moeten zijn aan E 3.8 Warmtewisselaar.
- De RAV code systematiek is niet waterdicht. Emissiefactoren zijn oncontroleerbaar en bezitten bovendien zwakke en niet verifieerbare onderbouwingen.

Stalsystemen

- Het is duidelijk dat stalsystemen in het algemeen geen oplossing bieden.
- Het aantal stalsystemen behorende bij de verschillende dier categorieën is te groot, en de eisen te gedetailleerd.
- Er spelen rondom de groenlabelvloeren rundveehouderij zaken als veiligheid, en in de praktijk worden de in de vergunning gehanteerde reducties niet gerealiseerd.
- Er is geen volledig inzichtelijke onderbouwing of stalsystemen straks daadwerkelijk in de praktijk gaan presteren wat nu wordt beloofd aan reductie van emissies.
- Er is geen transparantie of deze systemen onder toezicht en controle van onafhankelijke instanties is ontwikkeld en gemonitord.

- Het is gebleken dat het lange tijd slecht gesteld is met het monitoren, handhaven en het rendement van luchtwassers.
- Een onderzoek naar ammoniakemissie door Tauw van een specifieke meetstal gaf aan dat metingen op boerderijniveau minder aantrekkelijk zijn omdat hierbij wordt uitgegaan van emissie per dier (in dit geval vleeskalveren), ondanks het feit dat bekend is dat deze uitstoot aanmerkelijk hoger is dan in werkelijkheid.
- Er is onvoldoende borging dat straks niet wederom bijgesteld moet worden aan de uitstoot van emissies.
- Er worden steeds ongeloofwaardiger technieken op de markt gebracht, zoals combiluchtwassers voor varkensstallen en toervloeren voor melkvee. De rechter heeft in meerdere uitspraken die ballon nu doorgeprikt.
- Het is duidelijk dat stalsystemen in het algemeen geen oplossing bieden.
- Probeer niet met techniek een slechte basis op te lossen, ga die basisverwerking wijzigen.
- Ga de vaste mest en de urine weer apart verwerken en verplicht het gescheiden verwerken op termijn.
- Geen symptoombestrijding is nodig, maar aanpak bij de bron, nl: biologische, natuur-inclusieve en grondgebonden circulaire landbouw.